

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Sølvi Dahlen Lauvsnes

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Styret for Ørland Kultursenter	02.04.2013

Regionalt Ramsarsamarbeid mellom Frøya, Hitra og Ørland

Vedlegg:

- 1 Forstudie Ramsar
- 2 Ramsar forprosjektrapport Bygdeforskning 2012

Sakens bakgrunn og innhold:

Ramsarkonvensjonen av 1975 er en internasjonal avtale som skal fremme nasjonal handling og internasjonalt samarbeid om bevaring og fornuftig bruk av våtmarksområder. Norge var blant de 6 første landene som signerte avtalen. Konvensjonen oppfordrer landene som har ratifisert den til å melde inn våtmarksområder av internasjonal betydning. Ramsarstatusen oppfattes som et kvalitetsstempel og som noe vi kan være stolte av. Fornuftig bruk (wise use) av områdene også i næringssammenheng, står sentralt i Ramsarkonvensjonen. Det oppfattes som at verneområdene kan brukes på en slik måte at de vedlikeholder sin økologiske karakter.

Samarbeidskommunene har følgende Ramsarområder:

- Frøya: Froan
- Hitra: Havmyran
- Ørland: Grandefjæra, Hovsfjæra, Innstrandfjæra og Kråkvågsvaet

Områdene dekker forskjellige våtmarkstyper, men samlet sett kompletterer de hverandre. Mange av utfordringene knyttet til ivaretagelse av verneverdiene, forvaltning av områdene og fornuftig bruk av dem er felles for alle tre kommunene. Dette var også bakgrunnen for at kommunene ønsket å få vurdert et samarbeidsopplegg med utgangspunkt i kommunenes Ramsar-områder.

Med dette som bakteppe nedsatte de tre kommunene i samarbeid med Kysten er klar ei felles arbeidsgruppe sommeren 2011. Arbeidsgruppa fikk følgende sammensetning:

- Frøya: Alf Albrigtsen & Jan Otto Fredagsvik
- Hitra: Roger Antonsen & Ole Sundnes
- Ørland: Jarle Krangsås & Bernt Jørgen Stranden

Kysten er klar bidro finansielt og daglig leder Leif Harald Hanssen var invitert til møtene i

gruppa.

Arbeidsgruppa fikk følgende mandat:

- Utarbeide et forprosjekt som skal klargjøre
 - Hvilke forutsetninger vi legger til grunn for samarbeidet?
 - Hvilke ambisjoner vi skal ha sammen?
 - Hvilke oppgaver vi skal løse sammen?
 - Hvordan vi skal organisere samarbeidet?
 - Hvordan skal beslutningsprosessene og oppfølgingen gjennomføres?
- Fremme forprosjektet med Arbeidsgruppas innstilling til de respektive kommunene og Kysten er klar

Norsk senter for bygdeforskning ble engasjert som prosjektleder og utarbeidet i første fase en forstudie etterfulgt av et forprosjekt i tett dialog med Arbeidsgruppa. Forprosjektarbeidet er finansiert med tilskudd fra Kysten er klar, og tilskudd og betydelig egeninnsats i form av personalressurser fra kommunene.

Forprosjektet tar utgangspunkt i gjennomgående felles utfordringer relatert til:

- i) **Forskning og utvikling (FoU):** Kompetanseutvikling i en helhetlig kompetansekjede og formidling (modeller/utveksling) – forvaltningsrelatert og verdikjederelatert i et bruk/vern perspektiv
- ii) **Offentlige rammebetingelser/myndigheter:** Økonomiske som f. eks investering og drift av Ramsar-sentre, delfinansiering av næringsaktivitet, utarbeidelse av forvaltnings- og bruksplaner, m.v. og juridiske virkemidler som f. eks lov/forskrifter, spesielt i forhold til direkte/indirekte bruk som verdiskaper
- iii) **Nærings – og bedriftsutvikling:** Tiltak mot enkeltbedrifter og fellestiltak – også sett i forhold til den smale (direkte økonomisk) og den brede verdiskapning (miljø, kultur og sosial).

Tiltak innenfor og mellom disse hovedutfordringene må henge sammen, koordineres og samordnes.

Forprosjektrapporten anbefaler kommunene å jobbe fram et 5-årig pilotprosjekt av nasjonal karakter med fokus på tre hovedområder:

1. **Hvordan kan vi ta bedre vare på verneverdiene i Ramsarområdene våre?**
2. **Hvordan kan vi bruke Ramsarområdene innenfor de gitte rammebetingelser?**
3. **Hvordan kan vi best samhandle for en bærekraftig utvikling, også økonomisk?**

Forprosjektrapporten legges herved fram for kommunene.

Som vedlegg følger:

- Forstudie. "Prosjektnotat fra forstudien" datert 01.03.2012.
- Forprosjektrapport. "Ramsarområdene i Frøya, Hitra og Ørland - rammebetingelser og muligheter for bruk og vern" datert august 2012.

Den enkelte deltakerkommunen kan evt legge ved annet materiale spesifikt for kommunens eget Ramsar-område.

Administrasjonens vurdering

Det regionale Ramsar-samarbeidet har allerede gitt positive effekter i form av:

- økt lokalt engasjement for naturen vår, også i et bruk/vern-perspektiv
- kompetanse-, formidlings- og erfaringsoverføring til grunneiere, befolkning, næringsliv og forvaltning

- innovativ tilnærming til utfordringene
- entusiasme for framtidige utviklingsmuligheter som ligger i samarbeidsprosjektet, spesielt relatert til løsning av utfordringer og flaskehalser bl a i forhold til muligheter for direkte og indirekte verdiskaping.

Dette er også et samarbeidsprosjekt som - samlet sett og individuelt - vil kunne styrke kommunenes omdømme og image.

Kontakten med grunneierne - med sikte på bærekraftig utnyttelse av områdene i næringsssammenheng - har spesielt satt fokus på behovet for å ta vare på naturgrunnlaget slik at verneformålet ikke forringes over tid. Her er det viktig at det bygges opp lokale innovative miljøer (kommune, næringsaktør, forskningsinstitusjoner m fl) som engasjerer seg i forhold til å ta vare på og innenfor et bærekraftig perspektiv, utnytte de naturverdiene vi har i regionen. Det er også viktig at disse er i aktiv dialog med relevante myndigheter regionalt og sentralt. Dette vil bidra aktivt til å opprettholde fokus på denne delen av naturarven vår også i et næringsperspektiv, både lokalt, regionalt og nasjonalt i årene framover.

Forprosjektrapporten understreker viktigheten av at vi utvikler en tenking hvor vi ser at verneområdene våre representerer en verdiskapingsressurs for oss, og ikke kun en begrensning i råderetten. Næringsutviklingsdelen viser mangfoldet i mulighetene og genererer en utviklingstenking som både direkte og indirekte (inkl synergieffekt) kommer kommunene og hele regionen vår til gode.

Gjennom et regionalt samarbeid som skissert i forprosjektrapporten vil kommunene kunne videreutvikle allerede etablerte nettverk, etablere nye kontakter og generere synergier på den praktiske siden opp mot næringsliv, forskning, undervisning, holdninger, forvaltning m v. Hver kommune utvikler sine lokale tilbud ut i fra egne prioriteringer. Parallelt utvikles det felles løsninger ut fra felles praktiske utfordringer. I tillegg vil kommunene samlet stå sterkere i forhold til utfordringer knyttet til nasjonale/regionale juridiske føringer og utvikling av kunnskap som grunnlag for forvaltning m v.

Forprosjektrapporten understreker sammenhengen mellom disse hovedområdene gjennom de tre arbeidspakkene som er forslått. Via de tre pakkene vil det bli satt et nasjonalt fokus på viktige tema knyttet til forvaltningen av naturarven vår. Arbeidspakkene vil gi økt forståelse og innsikt og vil generere en positiv utvikling både når det gjelder bevaring, rammebetingelser og bærekraftig utvikling av Ramsar-områdene våre.

I den vedlagte forprosjektrapporten side 35 er det skissert en plan for framdrift og oppfølging med sikte på etablering av et større pilotprosjekt med et nasjonalt referanseperspektiv. Hvis kommunene går inn for videreføring av prosjektet bør de (administrativt/politisk) - selv om planen for oppfølging tidsmessig er forskjøvet – samordne og koordinere prosessen ved oppfølging og videreføring. Som det fremgår av rapporten, er utfordringene med og utvikling og utnyttelse pr dato av de ulike Ramsar områdene forskjellig. Imidlertid vil det være en fordel både faglig og politisk at alle samarbeidskommuner blir med i en videreføring av prosjektet som skissert.

Styreleders innstilling

1. Styret i Ørland Kultursenter KF mener at den framlagte forprosjektrapporten "Ramsarområdene i Frøya, Hitra og Ørland - rammebetingelser og muligheter for bruk og

vern" datert august 2012 gir et godt grunnlag for det videre arbeidet med Ramsar-områdene i kystregionen og et videre samarbeid mellom de 3 kommunene.

2. Ørland Kultursenter KF deltar videre i det regionale Ramsar-samarbeidet med siktemål å utarbeide et 5-årig prosjekt i tråd med den framlagte forprosjektrapporten "Ramsar-områdene i Frøya, Hitra og Ørland - rammebetingelser og muligheter for bruk og vern."
3. Arbeidsgruppa anmodes om å framlegge et prosjektforslag med tilhørende kostnads-overslag og finansieringsplan innen 01.09.2013.

Forslag til vedtak:

Styret i Ørland Kultursenter KF anbefaler Ørland kommunestyre å fatte følgende vedtak:

1. Ørland kommune mener at den framlagte forprosjektrapporten "Ramsarområdene i Frøya, Hitra og Ørland - rammebetingelser og muligheter for bruk og vern" datert august 2012 gir et godt grunnlag for det videre arbeidet med Ramsar-områdene i kystregionen og et videre samarbeid mellom de 3 kommunene.
2. Ørland kommune deltar videre i det regionale Ramsar-samarbeidet med siktemål å utarbeide et 5-årig prosjekt i tråd med den framlagte forprosjektrapporten "Ramsar-områdene i Frøya, Hitra og Ørland - rammebetingelser og muligheter for bruk og vern."
3. Arbeidsgruppa anmodes om å framlegge et prosjektforslag med tilhørende kostnads-overslag og finansieringsplan innen 01.09.2013.